SPRIJINUL UE PENTRU DEMOCRAȚIE ȘI PACE ÎN LUME

EU SUPPORT FOR DEMOCRACY AND PEACE IN THE WORD

Igor NOVAC
student, Facultatea Drept
Universitatea de Stat din Moldova
ORCID ID: 0000-0003-0618-5360
e-mail: igornovac19@gmail.com

Rezumat: *Uniunea Europeană a fost concepută pentru a promova integrarea și menținerea păcii între statele membre, având la bază valori fundamentale precum democrația și statul de drept. Acest studiu se concentrează pe modul în care UE sprijină democrația și pacea în lume prin politici externe și instrumente specifice. Principalele mijloace includ capabilități civile și militare, sancțiuni diplomatice și economice, reprezentanți speciali ai UE și proiecte pentru prevenirea acumulării ilicite de arme. De asemenea, UE investește în consolidarea securității internaționale prin operațiuni de menținere a păcii și dezarmare. Parlamentul European joacă un rol crucial în promovarea democrației, sprijinind alegeri libere și medierea dialogului în conflicte internaționale. Prin eforturile sale, UE devine un pilon al ajutorului umanitar mondial, contribuind la construirea unei lumi mai juste, stabile și libere.*

Cuvinte-cheie: *Uniunea Europeană, democrație, pace, politici externe, securitate internațională, Parlamentul European, observarea alegerilor, ajutor umanitar.*

Abstract: *The European Union was designed to promote integration and maintain peace among its member states, based on fundamental values such as democracy and the rule of law. This study focuses on how the EU supports democracy and peace globally through specific foreign policies and instruments. Key means include civilian and military capabilities, diplomatic and economic sanctions, EU special representatives, and projects to prevent illicit arms accumulation. Additionally, the EU invests in strengthening international security through peacekeeping operations and disarmament. The European Parliament plays a crucial role in promoting democracy, supporting free elections, and mediating dialogue in international conflicts. Through its efforts, the EU becomes a cornerstone of global humanitarian aid, contributing to building a fairer, more stable, and free world.*

Keywords: *European Union, democracy, peace, foreign policies, international security, European Parliament, election observation, humanitarian aid.*

Încă de la începuturile sale, Uniunea Europeană a fost un proiect de integrare menit să mențină pacea între statele sale membre. Fiind o comunitate de state

care împărtășesc aceeași viziune, UE se bazează, de asemenea, pe anumite valori fundamentale, cum ar fi democrația și statul de drept, pe care Uniunea dorește să le promoveze atât pe plan intern, cât și pe plan extern, și care ghidează toate politicile sale. *Scopul* de bază al acestui studiu este de a identifica cum anume, prin ce mijloace și instrumente contribuie Uniunea Europeană la sprijinul democrației și a păcii în lume. *Obiectivele* prezentului studiu prevăd identificarea politicii externe a Uniunii Europene privind sprijinul pentru democrație și pace în lume; principalele instrumente prin care UE „disciplinează” subiecții care prin acțiunile lor promovează teroarea și nerespectarea democrației; acțiunile concrete efectuate de către UE asupra sprijinirea păcii și democrației cât și măsurile de asistență oferite în acest sens. În procesul de cercetare a temei am analizat informațiile de pe site-urile oficiale ale Uniunii Europene și a agențiilor de presă care s-au pronunțat asupra subiectului dat. Sprijinirea și menținerea democrației și a păcii în lume de către UE, nu a fost niciodată o sarcină ușoară, iar contextul geopolitic actual prezintă noi provocări care pun în pericol chiar și Uniunea.

Necesitatea de a apăra valorile democratice de atacurile violente a fost tema dominantă a anului 2022. Invazia Ucrainei de către Rusia în februarie a făcut din apărarea democrației o prioritate a celei mai înalte ordini geopolitice și normative. Aceasta a propulsat angajamentele de a proteja democrația în fruntea agendei pentru Europa, atât pe plan intern, cât și în politica externă și de securitate [1].

Statele membre ale UE s-au angajat la o Politică Externă Comună de Securitate pentru Uniunea Europeană. Politica externă și de securitate comună a Uniunii Europene are ca scop menținerea păcii și consolidarea securității internaționale în conformitate cu principiile Cartei Națiunilor Unite. Principalele instrumente ale politicii externe și de securitate comună sunt: 1) *Capabilități civile și militare:* Politica Europeană de securitate și apărare urmărește să consolideze capacitatea externă a UE de a acționa prin dezvoltarea capacităților civile și militare în prevenirea conflictelor și gestionarea crizelor. 2) *Sancțiuni:* pentru a influența politicile care încalcă dreptul internațional, drepturile omului sau politicile care nu respectă statul de drept sau principiile democratice, UE a conceput sancțiuni de natură diplomatică sau economică. 3**)** *Reprezentați speciali ai UE:* au fost numiți mai mulți reprezentanți speciali pentru a promova politicile și interesele UE în anumite regiuni și țări și pentru a juca un rol activ în eforturile de consolidare a păcii și de promovare a democrației și a statului de drept. 4) *Proiecte de neproliferare și dezarmare:* UE este, de asemenea, un actor internațional principal în lupta împotriva acumulării ilicite și a traficului de arme de calibru mic și arme ușoare [2].

Pentru a permite Uniunii Europene să-și asume pe deplin responsabilitățile de gestionare a crizelor și să acționeze ca actor global de securitate, statele membre ale UE au decis să înființeze structuri permanente politice, militare și civile. În cadrul Politicii Comune de Securitate și Apărare, UE joacă un rol de lider în operațiunile de menținere a păcii, prevenirea conflictelor și întărirea securității internaționale. Este o parte integrantă a abordării cuprinzătoare a UE față de gestionarea crizelor, bazându-se pe resurse civile și militare. Misiunile și operațiunile militare și civile ale UE sunt cea mai vizibilă prezență a UE în străinătate. Aproape 5.000 de femei și bărbați ajută la promovarea păcii și securității acolo unde este necesar, oferind stabilitate și construind reziliență în medii fragile. Ele sunt fețele politicii de securitate și apărare a UE. De când primele misiuni și operațiuni au fost lansate în 2003, UE a întreprins 36 de operațiuni peste mări, utilizând misiuni și operațiuni civile și militare în mai multe țări din Europa, Africa, Asia. Până astăzi, există 17 misiuni și operațiuni în desfășurare, dintre care 11 sunt civile și 6 militare [2].

Pentru a-și îmbunătăți capacitatea de prevenire a conflictelor, de promovare a păcii și de consolidare a securității internaționale, UE a instituit un nou fond extrabugetar: *Instrumentul European Pentru Pace.* Acesta consolidează capacitatea UE de a acționa ca furnizor de securitate la nivel mondial. A fost înființat în martie 2021 pentru a menține pacea, a preveni conflictele și a consolida securitatea internațională.

Instrumentul european pentru pace este format din doi piloni – unul pentru operațiuni militare și unul pentru măsuri de asistență. De la instituirea Instrumentului European Pentru Pace consiliul a adoptat o serie de măsuri de asistență în diferite țări (cele mai recente) cum ar fi: Macedonia de Nord, Niger, Ucraina, Rwanda, Georgia [3]. De o astfel de măsură de asistență a beneficiat și Republica Moldova la data de 30.06.2022, în valoare de 40 milioane de euro în sprijinul Forțelor Armate. Măsura de asistență va consolida capacitățile unităților de logistică, mobilitate, comandă și control, apărare cibernetică, recunoaștere aeriană fără pilot și comunicații tactice ale Forțelor Armate ale Moldovei prin furnizarea de echipamente neletale, provizii și servicii relevante, inclusiv instruire legată de echipament[4].

Cât privește *promovarea democrației* la nivel internațional, Parlamentul European este principalul actor în acest sens. Sprijinul activ acordat eforturilor internaționale depuse de Uniunea Europeană pentru promovarea democrației și drepturilor omului constituie una dintre responsabilitățile principale ale Parlamentului European, prevăzută în tratatele fondatoare ale UE. Această activitate este și în beneficiul cetățenilor UE, a căror poziție în interiorul Uniunii este mai solidă dacă lumea devine mai echitabilă și mai stabilă.

Parlamentul European sprijină democrația în lume prin intermediul următoarelor instrumente: 1) *Observarea alegerilor* - Deoarece alegerile contribuie la instaurarea democrației și îmbunătățesc încrederea cetățenilor în instituții, Parlamentul European este hotărât să sprijine desfășurarea unor alegeri libere și corecte. Parlamentul participă ca observator al alegerilor din țările terțe de peste 30 de ani. Peste 170 de delegații de observare a alegerilor pe termen scurt s-au deplasat în diverse țări din lume. 2) *Medierea și încurajarea dialogului* - UE depune eforturi pentru a preveni conflictele, pentru a interveni atunci când crizele escaladează și pentru a sprijini pacea și democrația după încetarea conflictelor. Deputații contribuie la acest efort mediind între membrii parlamentelor străine, ajutând partidele politice să prevină conflictele, promovând dialogul între partide și instaurând consensul, organizând evenimente internaționale axate pe mediere și prevenirea conflictelor [5].

În concluzie aș dori să menționez că Uniunea Europeană contribuie în mod fundamental pentru asigurarea păcii și democrației în lume din aceste considerente este calificat ca și cel mai mare donator de ajutor umanitar din lume. UE își pune speranța în facerea unei lumi mai bune în care să domine dreptatea, pacea, libertatea, meritocrația, respectarea drepturilor fundamentale ale omului, calitatea înaltă a vieții indivizilor etc. Investind și contribuind asupra asigurării păcii și democrației în lume, Uniunea Europeană limitează sau chiar elimină eventualele pericole, care ar putea afecta atât pe cetățenii săi cât si pe cetățenii altor state.

REFERINȚE:

1. YOUNGS, Richard, VENTURA, Elena, GODFREY, Ken, JONES, Erin, CSAKY, Zselyke, BRUDZIŃSKA, Kinga, MANTOIU, Evelyn, FARINHA, Ricardo, JOHNSON, Carolin, LEAFSTEDT, Ellen. *European Democracy Support Annual Review 2022*. [online]. Disponibil: https://carnegieeurope.eu/2023/01/30/european-democracy-support-annual-review-2022-pub-88818 (accesat: 02 aprilie 2023)
2. *About the European External Action Service*. [online]. Disponibil: https://www.eeas.europa.eu/eeas/about-european-external-action-service_en#8424
3. *Instrumentul European pentru Pace*. [online]. Disponibil: https://fpi.ec.europa.eu/what-we-do/european-peace-facility_ro?etrans=ro (accesat: 02 aprilie 2023)
4. *Instrumentul European pentru Pace: Consiliul adoptă o măsură de asistență în sprijinul Forțelor Armate ale Republicii Moldova*. [online]. Disponibil: https://www.eeas.europa.eu/delegations/moldo-

va/instrumentul-european-pentru-pace-consiliul-adopt%C4%83-om%C4%83sur%C4%83-de-asisten%C8%9B%C4%83-%C3%AEn_ro?s=223 (accesat: 02 aprilie 2023)

5. *Susținerea democrației în lume*. [online]. Disponibil: https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/ro/democracy-and-human-rights/global-democracy (accesat: 02 aprilie 2023)